

Nota van Zienswijzen

Inpassingsplan en milieueffectrapportage 'Ulvenhoutse Bos'

Provincie Noord-Brabant

**Nota van Zienswijzen
Inpassingsplan en milieueffectrapportage
'Ulvenhoutse Bos'**

C2262168

Auteur

Provincie Noord-Brabant

Datum

15 mei 2020

Referentie: C2262168

Versie: 01/Finale versie

Datum: 15 mei 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Ontvankelijkheid indieners/kennisgeving	3
1.3 Vervolgprocedure.....	4
2. Zienswijzen en reactie.....	5
3. Aanbevelingen en reacties Commissie m.e.r. en Brabant Advies	33
3.1 Aanbevelingen.....	33
4. Wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen en ambtshalve wijzigingen	37
4.1 Provinciaal Inpassingsplan.....	37
4.2 Projectplan Waterwet	37
Bijlagen	38
Bijlage 1: Advies BrabantAdvies.....	38

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Provincie, het waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en de gemeenten Breda en Alphen-Chaam bereiden voor het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos de uitvoering van de N2000 instandhoudingsmaatregelen, KRW (Kaderrichtlijn Water)-maatregelen en de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant voor.

Gedeputeerde Staten hebben op 10 februari 2020 besloten op de realisering van het project "Ulvenhoutse Bos", hoofdstuk 5, paragraaf 2, van de Waterwet van toepassing te verklaren. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten bevorderen dat de besluiten die voor de uitvoering van het projectplan Waterwet nodig zijn, op gecoördineerde wijze worden voorbereid.

De coördinatie voorziet in het zoveel mogelijk stroomlijnen van vergunningaanvragen, bekendmakingen, het indienen van zienswijzen en het instellen van beroep. Hierdoor vindt er een efficiënte besluitvorming plaats en zijn de procedures en de termijnen die gelden voor de afzonderlijke besluiten niet meer van toepassing. Het voorgaande heeft ertoe geleid dat Gedeputeerde Staten, met ingang van 27 februari 2020 tot en met 8 april 2020, het ontwerp-projectplan Waterwet "Ulvenhoutse Bos" en het ontwerp-inpassingsplan "Ulvenhoutse Bos" inclusief milieueffectrapport (MER), hierna genoemd ontwerpbesluiten, ter inzage hebben gelegd. Eenieder werd in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Gedurende deze periode zijn negen zienswijzen binnen gekomen.

De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd, aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden. Met behulp van onderstaande tabel kan het zienswijzennummer worden opgezocht. Deze nummering (nummer indiener) correspondeert met de nummering bij de beantwoording van de zienswijzen in hoofdstuk 2 van deze Nota van zienswijzen.

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens is het niet toegestaan om persoonsgegevens (zogenaamde NAW-gegevens; naam, adres en woonplaats) van natuurlijke personen te verwerken zonder bijvoorbeeld een wettelijke grondslag, dringende noodzaak of toestemming van de betreffende personen. In voorliggende Nota wordt hieraan voldaan door de indieners van zienswijzen niet bij naam te noemen. Ook gemachtigden, rechtspersonen of bestuursorganen zijn geanonimiseerd weergegeven.

Nummer indiener	Documentnummer Corsa	Naam indiener	Datum zienswijze	Ingekomen op
001	4678727	Reclamant 1	31 maart 2020	2 april 2020
002	4663026	Reclamant 2	4 maart 2020	4 maart 2020
003	4672777	Reclamant 3	20 maart 2020	24 maart 2020
004	4676318	Reclamant 4	30 maart 2020	2 april 2020
005	4679310 4679311 (bijlage) 4679312 (bijlage)	Reclamant 5	5 april 2020	5 april 2020
006	4679737 4679738 (bijlage) 4679739 (bijlage)	Reclamant 6	6 april 2020	6 april 2020

007	4680673	Reclamant 7	8 april 2020	7 april 2020
008	4681489 4681488 (bijlage)	Reclamant 8	7 april 2020	8 april 2020
009	4633454	Reclamant 9	7 april 2020	9 april 2020

In hoofdstuk 2 van deze Nota van Zienswijzen wordt, per indiener, reactie gegeven op de ingediende zienswijzen.

- Relatie PIP en het PPWW

Naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, het ontwerp Projectplan Waterwet en de Milieueffectrapportage zijn door belanghebbenden en betrokkenen zienswijzen ingediend. In deze nota van zienswijzen "PIP Ulvenhoutse bos" wordt aangegeven of en zo ja hoe de zienswijzen worden meegenomen in de plannen. Deze nota van zienswijzen (hierna NvZ) is bedoeld voor degenen die een zienswijze hebben ingediend op het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan en bijbehorende MER. De NvZ bevat de beantwoording van deze zienswijzen. Ook wordt in deze nota van zienswijzen antwoord gegeven op de adviezen die zijn ontvangen van de commissie voor de m.e.r. Daarnaast is de nota bedoeld voor degenen die in het project zijn geïnteresseerd. Zij kunnen zich, door het lezen van deze nota, een beeld vormen van de hoofdlijnen van de inspraak en van de wijze waarop de initiatiefnemers van het project Ulvenhoutse bos zijn omgegaan met de zienswijzen en hoe deze doorwerken in de plannen.

Er is een grote overlap tussen (onderdelen van) de zienswijzen tegen het PIP en het PPWW. Dat is logisch gezien de sterke verwevenheid tussen deze plannen. In de gevallen dat reclamanten expliciet stellen zienswijzen te hebben tegen het PIP zijn deze opgenomen in de NvZ. Ook als deze zienswijzen een relatie hebben met het MER en/of de onderbouwing van het PIP zijn deze in de NvZ meegenomen. De zienswijzen die gericht zijn op het PPWW zijn door de provincie doorgestuurd naar het Waterschap Brabantse Delta. Het Waterschap gaat in juni 2020 een besluit nemen over de vaststelling van het Projectplan Waterwet en de daartegen ingediende zienswijzen.

1.2 Ontvankelijkheid indieners/kennisgeving

De ontwerpbesluiten hebben met ingang van 27 februari tot en met 8 april 2020 ter inzage gelegen. Gedurende die termijn kon eenieder een zienswijze tegen de ontwerp besluiten kenbaar maken.

De openbare kennisgeving over de ter inzagelegging van de ontwerpbesluiten heeft plaatsgevonden middels:

- publicatie op de website www.overheid.nl;
- publicatie op de website www.brabant.nl;
- een verwijzingsadvertentie naar de bekendmaking op www.overheid.nl is door de Provincie Noord-Brabant geplaatst in BN/De Stem, Weekblad Nieuw Ginneken, Ons Weekblad en de Staatscourant.
- Ter inzage legging op het kantoor van het waterschap, het provinciehuis en de gemeentehuizen van Breda en Alphen-Chaam.

Geconstateerd is dat alle ingekomen zienswijzen tijdig zijn ingediend en daarmee ontvankelijk zijn.

1.3 Vervolgprocedure

De hierna aangegeven consequenties van de plannen zullen samen met de vastgestelde PIP en PPWW via dezelfde kanalen als de ontwerpbesluiten ter inzage gelegd worden op. Belanghebbenden kunnen tegen de besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan vanaf de dag na de terinzagelegging van het besluit.

Beroep kan worden ingesteld door degene die:

- een zienswijze naar voren hebben gebracht bij de ontwerpplannen;
- het oneens zijn met wijzigingen die ten opzichte van de ontwerp-plan zijn aangebracht;
- redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over de ontwerpplannen.

Op de besluiten over het PIP en het PPWW is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift expliciet tegen welk plan beroep wordt ingesteld en dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

2. Zienswijzen en reactie

Alle binnengekomen zienswijzen zijn genummerd zoals hiervoor aangegeven. In deze paragraaf worden de binnengekomen zienswijzen op de ontwerpbesluiten per indiener beantwoord.

Indiener 001 en 003		
Zienswijze		Beantwoording
1 PPWW	Stroming grondwater Indiener geeft aan dat in de ontwerpbesluiten wordt gesteld dat het grondwater richting het bos loopt, waardoor water niet omhoog komt onder huizen en kelders. Hiervan is volgens indiener geen bewijs geleverd. Daarom verzoekt zij om garantie dat de stroming werkelijk blijvend noordelijk richting het bos loopt en niet richting de huizen, dit om droge voeten te houden. Daarbij ziet indiener graag een voorstel tegemoet voor een buitengerechtelijke oplossing wanneer huizen en tuinen onverhoopt toch onderhevig zijn aan hoge waterstand. Bij natte winters zijn in het verleden immers al kritische niveaus bereikt.	De grondwaterstroming is op basis van metingen en diverse studies bepaald, o.a. studie in opdracht van gemeente Breda en provincie. Uit alle studies blijkt dat grondwaterstroming vanaf Kraaijenbergse straat naar het Ulvenhoutse bos stroomt. Een beeld van de grondwaterstroming is vermeld in figuur 9 in de bijlage 3 van het PIP. In de geohydrologische modelstudie blijkt dat ook in de toekomst de grondwaterstroming dezelfde noordwaartse stromingsrichting behoudt. Zie voor een verdere reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
2 PPWW	Piekbelasting Indiener vraagt hoeveel de maximale hoeveelheid water is die wordt opgepompt en welke waterstand dit teweeg brengt. Hierbij zoeken bewoners onderbouwing en garantie dat het bekken binnen maximaal 1,5 week na regen weer droogvalt, zoals herhaaldelijk is toegezegd volgens indiener. Het gevolg van regenwater zonder dat dit wordt opgepompt is in de huidige situatie al dat het water langer in de wei en sloten blijft staan.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
3 PPWW	Muggen Indiener geeft aan dat water en modder in de zomer een broedplaats voor muggen is. Deze wil indiener niet in de tuin of huis. Water- en modderpoelen dicht tegen woningen en tuinen leveren ongetwijfeld grote overlast.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	Indiener wilt dat water op gepaste afstand van de erfgrans blijft.	
4 PPWW	Kwaliteit water Indiener vraagt hoe schoon het straatwater dat wordt gepompt is. Er wordt gefilterd, zo is hen volgens indiener medegedeeld. Maar houdt deze filter ook bandenrubber, olieresten en ander klein straatvuil tegen? Indiener geeft aan vanzelfsprekend geen vervuilde achtertuin te willen hebben. Micro plastics zouden eveneens zeer schadelijk zijn voor de natuur met haar reptielen, insecten en vogels. Hoe wordt gegarandeerd dat zuiver water wordt opgepompt?	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
5 PPWW	Hoogteverschil Indiener geeft aan dat het perceel dat beoogd is voor het infiltratiebekken schuin afloopt richting de Kraaijenbergsestraat. Het dieptepunt moet logischerwijs richting boszijde zijn, dat is nu volgens indiener niet het geval. Het water zal aan de straatzijde blijven staan. Hierin willen de bewoners duidelijke bevestiging dat het dieptepunt aan boszijde zal plaatsvinden.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
6 PPWW	Uitzicht Indiener geeft aan dat de bewoners hechten aan hun uitzicht. Op een georganiseerde bijeenkomst is niet gebleken wat de mate van onderhoud zal zijn. Dichte begroeiing bij gebrek aan natuurlijk onderhoud is niet gewenst. Indiener ziet graag maatregelen om begroeiing beperkt te houden tot grassen, struiken en de ingetekende bomenrij. Te denken valt aan grazende schapen zoals ook elders gebeurt.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
7 PPWW	Maatregelen en garanties Mede gelet op bovenstaande punten, zijn indiener en bewoners uit de buurt het erover eens dat: - de afstand tot waterbekken tenminste 20m dient te zijn en blijven vanaf het perceel van respectievelijke bewoners;	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	- er garantie op schoon water en terrein dient te komen; - vrij uitzicht gehandhaafd dient te worden.	
8 PPWW	Aanpak Indiener geeft aan dat ook ogenschijnlijk kleinere zaken zijn genoemd. Volgens indiener zijn we allen getuigen van de grofheid waarmee Staatsbosbeheer het bosbeheer pleegt te doen. Indiener wilt een aanpak met respect. Dat betekent bijvoorbeeld behoud van de berkenboom, die niet ingetekend is in de plannen en al decennia dood lijkt maar dit niet is.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
9 PPWW	Mitigerende maatregelen Indiener geeft aan dat de keukentafelgesprekken waaraan in de ontwerpbesluiten wordt gerefereerd niet zouden hebben plaatsgevonden. Er is de belofte gedaan om met bewoners aan tafel te gaan. Hierop is nog geen actie geweest, hetgeen wel wordt gewaardeerd en zonodig geëist. Het uitblijven van het toegezegde initiatief tot dusver sterkt het vertrouwen niet.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
10 PIP	Overwegingen voorkeursalternatief Indiener geeft aan dat in het rapport wordt gesproken over "inrichten infiltratiebekken in of nabij de zuidzijde van het Ulvenhoutse Bos (MER 5.2)". Indiener wil graag begrijpen waarom hier de voorkeur naar uitgaat met onafhankelijke onderbouwing. Van dit laatste is geen spoor te vinden.	In bijlage 3 van het PIP (pagina 22-24) en in de MER-rapportage (pagina 106-114) zijn de verschillende alternatieven beschreven en zijn argumenten verwoord waarop de keuze voor het voorkeursalternatief zijn gebaseerd. De Commissie m.e.r. is een onafhankelijke commissie die van oordeel is dat de alternatieven en voorkeursalternatief voldoende inzicht geven in de gemaakte keuzen.
11 PIP	Uitruil belanghebbenden Indiener geeft aan dat de bewoners zich zorgen maken over de uitruil van belangen. Zoals door de sterk uitgebreide horecagelegenheid De Fazant (voorheen uitspanning De Fazanterie) aan de rand van het Natura2000 bos. Door de gemeente Breda gefaciliteerde groei van de exploitatie is een sterk tekort aan parkeergelegenheid ontstaan, hetgeen een toenemend probleem is. Terwijl	De groei van de parkeerbehoefte in de omgeving van De Fazant is evident. Het oplossen van de parkeerproblematiek is geen onderdeel van de huidige plannen. Onderstaande info is daarom puur informatief. De gemeente Breda heeft de groei van de exploitatie niet gefaciliteerd. Wel heeft de gemeente evenals u geconstateerd, dat het

	ook nu weer wordt bijgebouwd op het terrein, waardoor wederom minder parkeerplaatsen op het eigen terrein overblijven. Bewoners willen de garantie dat dit parkeerprobleem geen onderdeel wordt van de plannen. Bijvoorbeeld door het oostelijk deel van het weideperceel aan te wijzen voor (tijdelijke) parkeerplaats. Wij eisen daarbij volledige transparantie en toezeggingen. De bewoners, waaronder indiener, staan constructief tegenover de plannen wanneer rekening wordt gehouden met de belangen van huiseigenaren zoals beschreven. Men vertrouwt er vooralsnog op dat afspraken worden nagekomen en het project op het hoogst haalbare niveau wordt opgeleverd en onderhouden.	aantal auto's die geparkeerd worden in de bermen is toegenomen. De gemeente beraadt zich nog over oplossingen. Streven is hier eind 2020 meer duidelijkheid in te krijgen. Daarbij is er vanuit de gemeente geen enkel concreet initiatief bekend om in het weiland tegenover De Fazant parkeren mogelijk te maken. Dit is bestemmingsplan technisch in de huidige situatie ook niet mogelijk.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 002		
Zienswijze	Beantwoording	
1 PPWW	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat. Indiener geeft aan zich voor de korte en lange termijn zeer ernstige zorgen te maken over de waterhuishouding op het perceel, inclusief woonhuis, andere ruimten en tuin. Dit als gevolg van de geplande vernatting, kwelherstel en compenserende maatregelen (Ulvenhouts Bos) zoals in de ontwerpbesluiten uiteengezet. Indiener stelt initiatiefnemer aansprakelijk voor alle schade en problemen die door plannen van initiatiefnemer nu en in de toekomst bij indiener ontstaan als gevolg van wateroverlast.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	De actuele situatie leert indiener dat er reden is voor ongerustheid ten aanzien van de plannen en de gevolgen daarvan, nu en in de toekomst.	
2 PPWW	Daarnaast merkt indiener op dat er geen sprake is van het feit dat de sloot naast het perceel een zogenaamde zaksloot is, zoals door initiatiefnemer eerder gesteld. Staatsbosbeheer is daar inmiddels ook van de hoogte. Er is wel degelijk sprake van een circuit, echter een waterloop welke in de loop der tijd niet onderhouden is en nu derhalve op 'slot' zit. Indiener verneemt graag voorstellen van initiatiefnemer, alsmede plannen ter voorkoming van deze situatie (zoals door initiatiefnemer zou zijn toegezegd binnen twee maanden) en hoe initiatiefnemer deze uiterst effectief wilt en kunt borgen om alle overlast nu en in de toekomst bij indiener te voorkomen. Ondertussen behoudt indiener zich alle rechten voor.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 003
Deze zienswijze is identiek aan zienswijze 001. Voor de beantwoording wordt daarom verwezen naar nummer 001.

Indiener 004	
Zienswijze	Beantwoording
1	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat.

PIP	Goede ruimtelijke ordening Indiener geeft namens cliënten (hierna: indiener) aan dat het in voorbereiding zijnde plan een deugdelijke motivering en daarmee ook een goede ruimtelijke ordening ontbeert en in strijd is met artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	Zoals ook beschreven in hoofdstuk 4 van de toelichting van het PIP komen de maatregelen in het plan voort uit het vastgestelde Natura2000 beheerplan 'Ulvenhoutse Bos' en bijbehorende PAS-gebiedsanalyse. Uit de in 2017 en 2018 uitgevoerde studies en onderzoeken komt naar voren dat de achteruitgang van kwaliteit van habitattypen in het Ulvenhouts Bos nog niet gestopt is en duurzaam behoud nog niet is gegarandeerd, zoals ook in de MER nader is onderbouwd. Enkele (externe) knelpunten, zoals vermeld in de PAS-gebiedsanalyse, zijn nog niet opgelost. Dit betreft onder meer het herstel van lokale en (matig) diepe kwel en de piekafvoer van hemelwater uit de woonwijk Kraaijenberg. Hydrologische maatregelen binnen de grenzen van het Ulvenhoutse Bos zijn reeds opgenomen in het Bos- en Waterplan van Staatsbosbeheer en in uitvoering gegaan. De noodzakelijke maatregelen buiten het Ulvenhoutse Bos zijn uitgewerkt in onderhavige plannen. Om de eventuele milieugevolgen van de ontwerpplannen in beeld te brengen is een integraal milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit MER is inzichtelijk gemaakt welke gevolgen de provincie en het waterschap verwachten en welke mitigerende maatregelen getroffen worden om overlast te voorkomen. Dit MER-rapport is getoetst en vervolgens door de Commissie m.e.r. goedgekeurd. De Commissie is van oordeel dat de MER voldoende informatie bevat om het milieubelang goed te kunnen meewegen in de besluitvorming.
2 PIP	Belangenafweging Indiener geeft aan dat initiatiefnemer op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen dient te vergaren. Er is in de ontwerpplannen onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. De voor belanghebbende nadelige gevolgen mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het met het besluit te	Bij de voorbereiding van de plannen is een zorgvuldige afweging van belangen het centrale uitgangspunt geweest. In de afweging is het belang van de instandhouding en uitbreiding van ecologisch waardevolle habitats in het projectgebied als uitgangspunt genomen. De instandhoudings- en uitbreidingsdoelstelling voor de diverse habitattypen is een wettelijke opgave als gevolg van de aanwijzing van het

	dienen doel. De belangen van indiener zijn onvoldoende onderkend en meegewogen in de besluitvorming. Het aanwijzen als waterberging met een groenbestemming, doet af aan de (agrarische) gebruiksmogelijkheden van de percelen van belanghebbende.	Ulvenhoutse Bos als Natura 2000 gebied en de verankering van het natuurdoel in de Wet natuurbescherming. Vanuit deze opgave is een afweging gemaakt ten opzichte van andere belangen. Per situatie is een afweging gemaakt tussen het individuele belang en de wettelijke opgave. In sommige situaties kan de impact op deze individuele belangen ingrijpend zijn. Door aankoop, het bieden van de mogelijkheid tot zelfrealisatie en een schaderegeling is een faire balans tussen collectief en particulier belang betracht. Daarnaast worden technische maatregelen getroffen om de voorzienbare schade en het nadeel die aan particuliere en openbare eigendommen zou worden toegebracht te voorkomen. Onderkend wordt dat door uitvoering van de plannen en meer specifiek de realisering van de infiltratievoorziening ten zuiden van de Kerkdreef de (agrarische) gebruiksmogelijkheden van het perceel van reclamant worden beperkt. In de plannen is echter beschreven en nader onderbouwd dat de voorgestelde maatregelen noodzakelijk worden geacht om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot het behoud en herstel van de beschermde en bedreigde habitattypen in het Ulvenhoutse Bos en dat er ten aanzien van het infiltratiebekken geen geschikte andere alternatieven zijn. Derhalve is het gedeelte van het perceel (kadastraal bekend gemeente Nieuw-Ginneken sectie D nummer 5320) voorzien van de bestemming Groen met de nadere aanduiding waterhuishouding en zal de provincie met eigenaar in overleg gaan over verwerving van deze gronden (of zelfrealisering).
3 PIP	Onvoldoende alternatievenonderzoek Indiener geeft hierbij specifiek aan dat, aangezien in de MER bij alternatief B uitdrukkelijk is overwogen dat de belangen van omliggende bestemmingen daaraan ondergeschikte zullen zijn, al is aangegeven dat deze belangen onvoldoende zijn meegewogen.	Alternatief B uit de MER was inderdaad gericht op het behalen van het maximale effect van de voorgenomen maatregelen voor het hoofddoel (duurzaam behoud van de vochtige habitattypen), waarbij eventuele negatieve neveneffecten op de omgeving een ondergeschikte rol spelen. Alternatief A daarentegen was gericht op het realiseren van het hoofddoel, waarbij wateroverlast voor

		omliggende functies (wonen, landbouw en bosbouw) beperkt blijven. Vervolgens zijn van beide alternatieven alle milieueffecten alsmede het doelbereik beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Op basis van de resultaten van de effectbeoordeling is vervolgens een VoorKeursAlternatief (VKA) samengesteld, bestaande uit een combinatie van de alternatieven A en B. In paragraaf 7.2.1 in de MER is de keuze en bijbehorende maatregelen van het VKA nader verantwoord, waarbij in de afweging de wettelijke opgave met betrekking tot de instandhouding en uitbreiding van ecologisch waardevolle habitats in het projectgebied als uitgangspunt is genomen. Daarnaast zijn in de ontwerpplannen tevens mitigerende maatregelen opgenomen om (mogelijk) voorzienbare negatieve effecten te voorkomen. Door de Commissie m.e.r. is bij toetsing van het MER geconcludeerd dat het rapport voldoende, inzichtelijke en navolgbare informatie bevat over de effecten van de plannen om een besluit te kunnen nemen over het inpassingsplan.
4 PIP	Toekomstig gebruik Indiener kan de stelling in de MER niet onderschrijven dat vanwege het gunstig effect op toekomstige ontwikkelingsruimte vanwege herstelmaatregelen (i.h.k.v. stikstof) de aantasting van landbouwareaal als neutraal is beoordeeld. Het ligt in de rede dat het desbetreffende perceel niet meer te gebruiken is als landbouwperceel, hetgeen wordt bevestigd in paragraaf 4.4 van de toelichting van het PIP. De voor belanghebbende nadelige gevolgen van het niet meer kunnen gebruiken van de gronden voor landbouwdoeleinden is niet in de beoordeling betrokken.	Zoals onder antwoord 2 al beschreven is, wordt onderkend dat door uitvoering van de plannen en meer specifiek de realisering van de infiltratievoorziening ten zuiden van de Kerkdreef de (agrarische) gebruiksmogelijkheden van het perceel van reclamant worden beperkt. In paragraaf 6.7.2 van de MER is onder meer beschreven dat met alternatief B een extra afname aan landbouwareaal plaats vindt binnen het plangebied. In de MER is echter ook beschreven dat het nationaal-economisch gunstig is wanneer landbouwareaal afneemt, doordat er minder belasting (stikstofdepositie) op het milieu optreedt, waarmee toekomstig mogelijk extra ontwikkelingsruimte ontstaat. Daarnaast is in de MER beschreven dat met uitvoering van alternatief B (realisering infiltratievoorziening ten zuiden van de

		Kerkdreef) het resterende deel van het landbouwperceel qua grondwatereffecten deels droger en ook deels natter wordt in vergelijking met alternatief A, maar dat dit “verschileffect” gering is. De voor eigenaren nadelige gevolgen zijn dan ook zeker in de beoordeling betrokken, echter zoals onder antwoord 2 reeds beschreven is, is een afweging gemaakt tussen de wettelijke opgave (t.b.v. behoud en herstel van habitattypen) en het individueel belang. De voor de waterinfiltratie noodzakelijk geachte gronden zullen in overleg met eigenaren worden verworven. Daarnaast worden technische maatregelen getroffen om de voorzienbare schade en het mogelijke nadeel aan particuliere eigendommen te voorkomen.
5 PIP	Onvoldoende alternatievenonderzoek en motivering Indiener geeft aan dat in haar optiek niet gekeken is naar andere alternatieven om de met de plannen te bereiken doelen te realiseren zonder de belangen van cliënten te schaden. De benodigde waterberging kan beter in het te herstellen natuurgebied worden aangelegd. Dit alternatief is niet onderzocht, althans blijkt niet uit de motivering in de toelichting bij het inpassingsplan. Daarnaast is in paragraaf 4.4 onvoldoende gemotiveerd waarom de wel onderzochte alternatieven niet geschikt zijn. Evenmin is beoordeeld of een combinatie van alternatieven geschikt zou kunnen zijn. Als het beoogde doel ook bereikt kan worden met voor cliënten minder, of geen, zware lasten dan dient voor de minst belastende weg te worden gekozen. De tekst in de toelichting bij het inpassingsplan lijkt hiermee in tegenspraak en innerlijk tegenstrijdig. Er wordt gesteld dat ‘twee alternatieven A en B als totaalpakketten’ zijn onderzocht. Alternatief B draagt iets sterker bij aan het projectdoel, onder meer door	Anders dan wordt beweerd is wel degelijk onderzoek uitgevoerd naar alternatieven. Om de lokale kwelstroom te herstellen, die door aanleg van de woonwijk Kraaijenberg is afgenomen, is reeds in het Natura 2000 beheerplan opgenomen, dat een voorziening nodig is waar hemelwater kan infiltreren. In de PAS-gebiedsanalyse 2017 is dit als knelpunt vermeld en is als maatregel voorgesteld om te onderzoeken en indien zinvol te herstellen. In het traject voorafgaande aan het MER zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd om de gesignaleerde leemten in kennis zoals bij het opstellen van het Natura 2000 beheerplan naar voren waren gekomen op te vullen. Hieronder vallen een hydrologische systeemanalyse (Anteagroup, 8 december 2017), een geohydrologisch modelonderzoek (Arcadis, 10 januari 2017) en een evaluatie van de gegevens over waterkwaliteit en kalkrijkdom in het Ulvenhoutse Bos (KWR, Mei 2018). De onderzoeken hebben meer inzicht gegeven in welke aspecten bijdragen aan de verdroging en verzuring van het bos, maar ook waar mogelijke

	realisering van meer kwel en ondiepere voorjaars- en zomergrondwaterstanden in het zuidoostelijk deel van het Ulvenhoutse Bos. Alternatief B heeft daarnaast positievere bijdrage aan KRW en NNB/NMP. Effecten op overig gebruik en leefbaarheid veroorzaakt door alternatief B zijn op enkele aspecten negatiever dan alternatief A. Vervolgens wordt als voorkeursalternatief gekozen voor een combinatie van alternatief A en B. Hierdoor ontstaat een maximale bijdrage aan het hoofddoel, zonder serieus belang te hechten aan betrokken belangen van cliënten.	oplossingsrichtingen gezocht moeten worden. Uit nader onderzoek blijkt dat een infiltratievoorziening daadwerkelijk nut heeft voor herstel van de kwelstroom en de zomergrondwaterstanden van de nabijgelegen bedreigde boshabitats. In deze onderzoeken is ook gekeken naar andere alternatieven, zoals verbreding van de Kerkdreefsloot of realisatie van een infiltratiebekken ten zuiden van de Kraaijbergsestraat. Deze hadden echter een beperkte omvang (verbreding Kerkdreefsloot) of beperkt nuttig effect. Ten zuiden van Kraaijbergsestraat stroomt het ondiepe grondwater niet of in minder mate naar het Ulvenhoutse Bos dan ten noorden van de Kraaijbergsestraat. In het MER is vervolgens als mogelijk alternatief (Alternatief A) realisering van een inzijgingsveld ten noorden van de Kerkdreef in het Ulvenhouts Bos onderzocht. Zoals opgenomen in paragraaf 7.2.1 van het MER en ook beschreven in paragraaf 4.4 van de toelichting is in het VKA uiteindelijk toch voor realisering van het inzijgingsveld ten zuiden van de Kerkdreef gekozen omdat dit alternatief leidt tot de meest effectieve infiltratie van hemelwater en kwelherstel (meeste flux en langste verblijftijd als grondwater). De locatie ten zuiden van de Kerkdreefweg (alternatief B) leidt tot een grotere toename van de kwelstroom, met name in de zuidoosthoek van het bos. Daarnaast is de verblijftijd van het inzijgwater langer door de langere stroombaan. Hierdoor verkrijgt het water door de leemlagen een betere bufferende werking. Bovendien kan met verandering van het grondgebruik op dit perceel door afname van de bemesting de grondwaterstroom 'voedselarmer' worden en zal de lokale grondwaterstroom een gunstig effect hebben op de hydrologische omstandigheden in de bodem van de habitats. Tenslotte biedt deze locatie de mogelijkheid tot ontwikkeling van
--	---	--

		Eiken-haagbeukenbos ten noorden van de Kerkdreefweg. Er blijkt geen ander/ vergelijkbaar alternatief waarin de gestelde doelen bereikt kunnen worden. De bekeken overige alternatieven blijken allen te leiden tot verslechtering van het doelbereik met betrekking tot de wettelijke instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied. Zoals onder 3 reeds beantwoord een VoorKeursAlternatief (VKA) is samengesteld op basis van de resultaten van de effectbeoordeling, bestaande uit een combinatie van de alternatieven A en B. In paragraaf 7.2.1 in de MER is de keuze en bijbehorende maatregelen van het VKA nader verantwoord, waarbij in de afweging de wettelijke opgave met betrekking tot de instandhouding en uitbreiding van ecologisch waardevolle habitats in het projectgebied als uitgangspunt is genomen. Door de Commissie m.e.r. is bij toetsing van het MER geconcludeerd dat het rapport voldoende, inzichtelijke en navolgbare informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het inpassingsplan.
6 PIP	NNB en landbouwkundig gebruik Naar het oordeel van indiener kan de motivering van de keuze de aanwijzing (c.q. latere verwerving) van het perceel, zoals opgenomen in bijlage 3 bij de toelichting van het PIP, niet dragen. Uit beschrijving blijkt dat het perceel wordt aangeduid als landbouwperceel in huidig NNB-gebied, waar in de winter geen gangbaar landbouwkundig grondgebruik mogelijk is. Dit wordt in de toelichting bevestigd. Echter uit de kaart bij het NNB blijkt het perceel juist niet in het NNB-gebied te vallen.	In bijlage 3 van het PIP, zijnde de toelichting Nut en noodzaak selectie PIP-percelen, is inderdaad een nadere motivering voor de keuze van het perceel opgenomen. Dit betreft echter niet paragraaf 6a, waar reclamant naar verwijst, maar paragraaf 6b. Betreffende paragraaf is in zijn geheel gewijd aan de motivering van de selectie van het perceel ten zuiden van de Kerkdreef. In paragraaf 4.4 van de toelichting van het PIP is een samenvatting van het aangetoonde nut en de noodzaak voor selectie van het perceel beschreven. Het betreft inderdaad een landbouwperceel. Dit perceel maakt geen onderdeel uit van het Natuur Netwerk Brabant, zoals ook beschreven in de toelichting van het PIP in paragraaf 2.2 en 3.3.

7 PIP/ PPWW	Toekomstig gebruik deel perceel buiten plangebied Indiener geeft aan dat er geen rekening mee is gehouden dat het perceel van cliënten groter is dan het aangeduide deel waarop de plannen betrekking hebben. Het resterende deel zal na de herinrichting ook invloed ondervinden en (door een te hoge grondwaterstand) niet meer te gebruiken zijn voor agrarisch grondgebruik.	In de MER is beschreven dat het resterende deel van het landbouwperceel deels droger, maar ook deels natter wordt met alternatief B in vergelijking met alternatief A, maar dat dit "verschileffect" gering is. Voortzetting van het agrarisch grondgebruik van het resterend gedeelte van het perceel is dan ook nog mogelijk.
8 PIP	Noodzaak onvoldoende onderbouwd Cliënten zijn van oordeel dat (de noodzaak voor) aanwijzing van hun perceel onvoldoende is onderbouwd in de plannen.	Zoals in de beantwoording onder 4 reeds is aangeven zijn nut en noodzaak voor aanwijzing van het plan in paragraaf 4.4 en paragraaf 6b in bijlage 3 van de toelichting nader omschreven. Met de ontwerpplannen en onderliggende onderzoeken zijn provincie en waterschap van mening dat nut en noodzaak voldoende zijn gemotiveerd. Dit wordt bevestigd door het positief advies van de Commissie m.e.r.
Consequenties voor het inpassingsplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 005		
Zienswijze		Beantwoording
1 PIP/ PPWW	De ingediende zienswijze is hieronder samengevat. Indiener geeft aan negatief te zijn verrast over de plannen van initiatiefnemer ten aanzien van de percelen van indiener. Indiener schrijft hierover niet persoonlijk te zijn aangeschreven maar dit via derden te hebben vernomen. Indiener begrijpt de nut- en noodzaak van het plan niet. Waarom moet de plangrens per se over percelen van indiener doorlopen?	De planvorming van dit project is al enkele jaren gaande. Op basis van gewenste, hogere grondwaterstanden in en om het Ulvenhoutse Bos, zijn percelen in beeld gebracht, waaronder percelen van de huiskavel, waar sprake is van een dermate vernatting dat de huidige landbouwfunctie niet meer mogelijk is. Indiener is hierover per brief geïnformeerd op 20 oktober 2016, 29 maart 2017 en 26 februari 2018. Op 20 april 2018 hebben indieners met dhr. Goorden

	Indiener is dan ook bang voor blijvende schade aan de huiskavel. Betreffende percelen zijn reeds jarenlang in gebruik als kostwinning. Indiener geeft aan dan ook niet akkoord te kunnen gaan met het plan maar is uiteraard bereid tot een nadere toelichting.	van Staatsbosbeheer en vastgoedspecialist Felix Michielsen hierover een gesprek gehad. Verder is indiener per brief uitgenodigd voor de inloopmiddag en –avond op 19 februari jongstleden. Voor het nut en noodzaak van het plan verwijzen wij u korthedshalve naar bijlage 3 van het PIP, pagina 20-21. T.a.v. schade aan uw huiskavel het volgende: Op de kaarten van varianten A en B, vermeld in de MER-rapport (pag. 100), is zichtbaar dat een verslechtering van landbouwkundige doelrealisatie optreedt van 5 à 10%. In het voorkeursalternatief zijn mitigatiemaatregelen opgenomen (graven van twee waterlopen) waardoor de oppervlakte met natschade sterk is verminderd. Er is een verandering van de GHG berekend van 5 à 15 cm. De toekomstige grondwaterstand GHG en GVG is berekend op 25 à 60 cm minus maaiveld. Er is op een kleine oppervlakte een toename van natschade berekend. Met indiener wordt contact opgenomen om de voorzienbare schade via een schadevergoeding te compenseren.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Met inspreker wordt nader gesproken over vergoeding van natschade en aankoop percelen. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 006		
Zienswijze	Beantwoording	
1 PPWW	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat. Indiener geeft aan blij te zijn dat voor de broekloop ten zuiden van de A58 is gekozen	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen

	voor alternatief B. Zoals onder andere in de MER is gezegd zou alternatief A erg nadelige gevolgen hebben voor het St. Annabos, met name op gebied van houtproductie en Cultuurhistorie. Minder te spreken is indiener over de keuze van de stukken aan te leggen bos bij de Broekloop. Waar 1 van de locaties zich nog aan de perceelsgrenzen houdt, is de andere locatie in de optiek van indiener erg lukraak gekozen. Indiener bekruipt het gevoel dat een open terrein wat uit landschappelijk en Cultuurhistorisch oogpunt, zie ook bestemmingsplan Alphen-Chaam, eigenlijk ook open moet blijven als "noodlocatie" voor bosaanplant moet gaan dienen. Voor de meest noordelijke boslocatie wordt volgens indiener nog geschermd met afscherming van een eventuele fly-over. Zover zijn we nog niet, geeft indiener aan. Daarnaast merkt indiener op dat het geprojecteerde vlak op geen enkele wijze aansluit bij de aanwezige landschapstructuren. Bovendien staat het vrijwel letterlijk haaks op de huidige zichtstructuur vanuit het park. Indiener is van mening dat het perceel nabij de A58 in het Broekloopdal moet blijven zoals het nu is, maatregelen ter versterking van de twee bomen daargelaten. Wellicht dat historisch onderzoek nog andere elementen kan doen terugvinden.	'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
2 PPWW	Indiener geeft een knelpunt ten aanzien van achterstallig onderhoud aan. Door achterstallig beheer/onderhoud door terreinen wegbeheerder is de zichtas nogal in het gedrang gekomen. Het project zou hier een oplossing kunnen bieden, niet zozeer door alles in de berm weg te halen maar wel door de hier aanwezige inlandse eik goed vrij te stellen zodat deze nog tot zijn recht kan komen en een aanvulling kan zijn op de twee eiken in de wei.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

Consequenties voor het inpassingplan
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP.
Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.

Indiener 007		
Zienswijze	Beantwoording	
1 PPWW	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat. Indiener geeft aan dat, als gevolg van de beoogde vernatting, de grondwaterstand onder en rond de woning en in de tuin zal stijgen. Voor de woningen worden dan ook mitigerende maatregelen in het voorkeursalternatief (VKA) opgenomen. Het ontwerp Projectplan Waterwet geeft in paragraaf 4.8, blz. 41 aan (citaat): "Per perceel is een vernattingsdossier opgesteld om de effecten in beeld te brengen en een overzicht van mitigerende maatregelen te creëren. In overleg met de eigenaren is vervolgens gekomen tot mitigerende maatregelen." Ook de MER en paragraaf 5.2 van het ontwerp Inpassingsplan (2020-02-18) verwijst naar een overeenstemming met bewoners inzake de mitigerende maatregelen: "Deze overeenkomsten geven de bewoners zekerheid inzake aanleg van mitigerende maatregelen en eventueel aanvullende financiële schadeloosstelling." Bij de gevoerde gesprekken met vertegenwoordigers van provincie en Staatsbosbeheer zijn technische maatregelen gesuggereerd die in de voorstellen kunnen worden opgenomen. In februari heeft, zo geeft indiener aan, een brief ontvangen met in de bijlage een technische toelichting / omschrijving van mitigatiemaatregelen. Op 1 april 2020 ontving	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	indiener als bijlage bij een brief van de provincie de "Samenvatting Waterdossier". Deze omvat een beschrijving van de huidige situatie en het voorstel met de technische maatregelen op en in de omgeving van het perceel, waardoor de gevolgen van de vernatting voor het perceel van indiener worden beheerst. De maatregelen hebben betrekking op drainage van het terrein, bemaling via een kavelsloot die eenmalig wordt opgeschoond, aanleggen van een wal op en rond het perceel alsmede opschonen en aanleggen van nieuwe kavelsloten rond het perceel. Met het verstrijken van de datum voor het indienen van zienswijzen is er inzake de maatregelen echter geen overeenkomst. De zorg van indiener heeft betrekking op beheer en onderhoud van de technische voorzieningen. "Ook hebben wij geen zicht op de gevolgen van uitval van de bemaling en bij wie welke verantwoordelijkheden liggen. Hierbij wil ik opmerken dat wij mondeling voorstellen hebben gedaan inzake beheer en onderhoud".	
2 PPWW	Tenslotte vermeld indiener dat het perceel bereikbaar is via een weg die ook ons eigendom is. Het laatste deel van de weg is in de wintermaanden regelmatig moeilijk begaanbaar als gevolg van slechte afvoer van regenwater op de aanliggende weilanden (oppervlaktewater). De vrees bestaat dat deze situatie als gevolg van de vernatting zal verslechteren.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 008		
Zienswijze		Beantwoording
1 PIP	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat. De uiteenzetting van de problematiek en de onderbouwing van de noodzakelijkheid van de gekozen oplossingsrichting (waterinfiltratiebekken in de achtertuin) is naar het oordeel van indiener onvoldoende overtuigend met onvoldoende oog voor de belangen van de bewoners in de nabije omgeving. Met name de omvang en de locatie van het waterinfiltratiebekken wordt door indiener en omringende bewoners niet ondersteund. Tevens ontbreekt het in dit plan aan een holistische visie die ook de belangen van de aanwonenden behartigt. .	De onderbouwing van nut, noodzaak en urgentie van aanleg van het infiltratiebekken is onder andere verwoord in bijlage 3 van het provinciaal inpassingsplan. De tekst op pagina 24 gaat hier concreet en samenvattend op in. De belangen van de bewoners in de omgeving van het bekken zijn daarbij niet in het geding. De invloed van het infiltratiebekken op de omgeving is door middel van een geohydrologisch grondwatermodel doorgerekend. Hieruit blijkt dat ontwateringsnormen voor erven en huizen in de nabije omgeving van het bekken niet overschreden worden. Op basis van expert judgement en modelberekeningen worden geen problemen voorzien. Een verplichting vanuit het m.e.r is om voor, tijdens en na de inrichting de effecten op de omgeving te monitoren om zodoende een vinger aan de pols te houden. Mochten de effecten in werkelijkheid dermate afwijken van de effecten zoals in het MER berekend, waarbij niet wordt voldaan aan wettelijke grenzen, dan zullen aanvullende maatregelen genomen worden. Het grondwater wordt op dit moment reeds door middel van meerdere meetpunten rondom het bos en het bebouwd gebied gemonitord door het waterschap. Het waterschap zal dit de komende jaren blijven doen. Indien naar mening van een particulier toch sprake is van onvoorziene schade, kan deze op basis van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek tot schadevergoeding indienen bij het waterschap. Zie ook bijlage 1.
2 PPWW	Stroming grondwater Indiener geeft aan dat in de ontwerpbesluiten wordt gesteld dat de het grondwater richting het bos loopt, waardoor	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen

	water niet omhoog komt onder huizen en kelders. Hiervan is volgens indiener geen bewijs geleverd. Daarom verzoekt zij om garantie dat de stroming werkelijk blijvend noordelijk richting het bos loopt en niet richting de huizen, dit om droge voeten te houden. Daarbij ziet zij graag een voorstel tegemoet voor een buitengerechtelijke oplossing wanneer huizen en tuinen onverhoopt toch onderhevig zijn aan hoge waterstand. Bij natte winters zijn in het verleden immers al kritische niveaus bereikt.	‘Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos’ behorende bij het PPWW.
3 PPWW	Piekbelasting Indiener vraagt hoeveel de maximale hoeveelheid water is die wordt opgepompt en welke waterstand dit teweeg brengt. Hierbij zoeken bewoners onderbouwing en garantie dat het bekken binnen maximaal 1,5 week na regen weer droogvalt, zoals herhaaldelijk is toegezegd volgens indiener. Het gevolg van regenwater zonder dat dit wordt opgepompt is in de huidige situatie al dat het water langer in de wei en sloten blijft staan.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen ‘Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos’ behorende bij het PPWW.
4 PPWW	Muggen Indiener geeft aan dat water en modder in de zomer een broedplaats voor muggen is. Deze wilt zij niet in de tuin of huis. Water- en modderpoelen dicht tegen woningen en tuinen leveren ongetwijfeld grote overlast. Indiener wilt dat water op gepaste afstand van de erfgrens blijft.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen ‘Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos’ behorende bij het PPWW.
5 PPWW	Kwaliteit water Indiener vraagt hoe schoon het straatwater dat wordt gepompt is. Er wordt gefilterd, zo is hen volgens indiener medegedeeld. Maar houdt deze filter ook bandenrubber, olieresten en ander klein straatvuil tegen? Indiener geeft aan vanzelfsprekend geen vervuilde achtertuin te willen hebben. Micro plastics zouden eveneens zeer schadelijk zijn voor de natuur met haar reptielen, insecten	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen ‘Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos’ behorende bij het PPWW.

	en vogels. Hoe wordt gegarandeerd dat zuiver water wordt opgepompt?	
6 PPWW	Hoogteverschil Indiener geeft aan dat het perceel dat beoogd is voor het filtratiebekken schuin afloopt richting de Kraaijenbergsestraat. Het dieptepunt moet logischerwijs richting boszijde zijn, dat is nu volgens indiener niet het geval. Het water zal aan de straatzijde blijven staan. Hierin willen de bewoners duidelijke bevestiging dat het dieptepunt aan boszijde zal plaatsvinden.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
7 PPWW	Uitzicht Indiener geeft aan dat de bewoners hechten aan hun uitzicht. De geplande begroeiing is dan ook niet wat zij wenst, als dit inhoudt dat zij geen weids uitzicht meer heeft. Tevens merkt zij op dat de beschrijving in de publicaties dat 'het vrije uitzicht niet aangetast wordt' feitelijk onjuist is. Het uitzicht wordt wel degelijk aangetast. Dichte begroeiing bij gebrek aan natuurlijk onderhoud is niet beoogd en ook niet gewenst. Indiener ziet graag maatregelen om begroeiing beperkt te houden tot grassen, struiken en de ingetekende bomenrij. Te denken valt aan grazende schapen zoals ook elders gebeurt.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
8 PPWW	Maatregelen en garanties Gelet op bovenstaande zijn bewoners omgeving bekken het erover eens dat: Afstand van ons perceel tot aan het water tenminste 20m dient te zijn en dit ook voor altijd zo dient te blijven; er garantie op schoon water en terrein dient te komen.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
9 PPWW	Divers Indiener geeft aan dat de keukentafelgesprekken waaraan in de ontwerpbesluiten wordt gerefereerd niet zouden hebben plaatsgevonden. Er is de belofte gedaan om met bewoners aan tafel te gaan. Hierop is nog geen actie geweest,	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	hetgeen wel wordt gewaardeerd en zonodig geëist. Het uitblijven van het toegezegde initiatief tot dusver sterkt het vertrouwen niet.	
10 PIP/ PPWW	Plangebied Het perceel van indiener lijkt geen onderdeel te zijn van het plangebied, ofschoon dat aan het weiland grenst. Dit is feitelijk onjuist. Indiener is het dan ook niet eens met insteek en vraagt hierop de zienswijze van initiatiefnemer.	De grens van het plangebied is bij aanvang van de planvorming (eind 2018) vastgesteld en daarbij gebaseerd op gebieden waar vermoedelijk inrichtingsmaatregelen wenselijk zijn. De grens loopt dwars door uw perceel. U valt deels buiten het plangebied. Dat verandert echter niets aan de mogelijkheden in te spreken op de plannen. De ligging al dan niet in het plangebied doet hier niets aan af. Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie ook de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
11 PIP	Overwegingen Voorkeursalternatief Indiener geeft aan dat in het rapport wordt gesproken over "inrichten infiltratiebekken in of nabij de zuidzijde van het Ulvenhoutse Bos (MER 5.2)". Indiener wilt graag begrijpen waarom hier de voorkeur naar uitgaat met onafhankelijke onderbouwing. Van dit laatste is geen spoor te vinden. Zoals hierboven aangegeven is indiener niet overtuigd van de voorgestelde oplossing, bijvoorbeeld omdat: De stikstofuitstoot ook kan worden beperkt door een verbod op bemesting van het huidige weiland. Volgens indiener wordt dit in de ontwerpbesluiten louter als een meerwinst gezien i.g.v. aanleggen bassin in de achtertuin van indiener. Dit is volgens indiener een onjuiste voorstelling van zaken en bevoordeelt het scenario van het bassin in de achtertuin onterecht. in de publicaties wordt aangegeven dat er de nodige onzekerheden zijn omtrent allerlei aannames. Dit is allesbehalve een solide basis voor een dergelijk ingrijpend instrument als een bassin in de achtertuin.	Deze zienswijze is identiek aan zienswijze 001.10. Voor de beantwoording wordt daarom verwezen naar nummer 001.10.

	Indiener pleit voor een gebalanceerde aanpak met oog voor mens en natuur. In dit specifieke geval zou een sterk verkleind bassin op een centralere plek, verder weg van de belendende percelen, een goed alternatief zijn. Eventueel ondersteund met een extra bassin in het bos.	
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 009		
Zienswijze		Beantwoording
1	De ingediende zienswijze is hieronder puntsgewijs samengevat.	
PPWW	Forse wateroverlast Indiener geeft namens cliënten (hierna: indiener) aan te vrezen voor forse wateroverlast. In het verleden is geconstateerd dat het grondwaterpeil snel steeg. Voor de landbouwpercelen geldt in de huidige situatie dat snel sprake is van vernatting waardoor zij niet of zeer moeizaam zijn te bewerken. Als gevolg van de beoogde vernattingsmaatregelen vreest indiener voor een verslechtering van de bruikbaarheid van de percelen omdat het beoogde project immers zorgt voor waterpeilverhogingen waar de betreffende percelen niet op zijn ingericht. Indiener heeft een gesprek gevoerd met de heer Keizer van de Provincie Noord-Brabant om deze vrees te bespreken. De heer Keizer heeft volgens indiener aangegeven dat er "wat slootjes gemaakt zouden worden waardoor de wateroverlast verholpen zou	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	zijn". Indiener geeft vervolgens aan een aantal vragen te hebben gesteld maar hierop nooit een reactie te hebben ontvangen van de heer Keizer. Gelet op het feit dat in het plan geen gedetailleerd onderzoek is verricht naar de gevolgen van de natuurontwikkeling voor de percelen van belanghebbende moet deze zienswijze worden ingediend.	
2 PIP	Goede ruimtelijke ordening Indiener geeft aan dat het in voorbereiding zijnde plan een deugdelijke motivering en daarmee ook een goede ruimtelijke ordening ontbeert en in strijd is met artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	Deze zienswijze is identiek aan zienswijze 004.01. Voor de beantwoording wordt daarom verwezen naar nummer 004.01.
3 PIP	Belangenafweging Indiener geeft aan dat initiatiefnemer op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen dient te vergaren. Er is in de ontwerpplannen onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. De voor belanghebbende nadelige gevolgen mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het met het besluit te dienen doel. De belangen van indiener zijn onvoldoende onderkend en meegewogen in de besluitvorming. Opzetten van het peil doet af aan de gebruiksmogelijkheden van de gronden van belanghebbende. Indiener ziet niet in waarom de natuurbestemming zo dicht tegen hun perceelsgrens gelegd zou moeten worden.	Bij de voorbereiding van de plannen is een zorgvuldige afweging van belangen het centrale uitgangspunt geweest. In de afweging is het belang van de instandhouding en uitbreiding van ecologisch waardevolle habitats in het projectgebied als uitgangspunt genomen. De instandhoudings- en uitbreidingsdoelstelling voor de diverse habitattypen is een wettelijke opgave als gevolg van de aanwijzing van het Ulvenhoutse Bos als Natura 2000 gebied en de verankering van het natuurdoel in de Wet natuurbescherming. Vanuit deze opgave is een afweging gemaakt ten opzichte van andere belangen. Per situatie is een afweging gemaakt tussen het individuele belang en de wettelijke opgave. In sommige situaties kan de impact op deze individuele belangen ingrijpend zijn. Door aankoop, het bieden van de mogelijkheid tot zelfrealisatie en een schaderegeling is een faire balans tussen collectief en particulier belang betracht. Indiener heeft meegewerkt aan een grondruil met SBB waarbij duidelijk was dat SBB

		percelen een natuur bestemming zouden verkrijgen. Daarnaast worden technische maatregelen getroffen om de eventuele voorzienbare schade en het nadeel die aan particuliere en openbare eigendommen zou worden toegebracht te voorkomen. De instandhoudings- en uitbreidings-doelstelling voor de diverse habitattypen is een wettelijke opgave als gevolg van de aanwijzing van het Ulvenhoutse Bos als Natura 2000 gebied. Voor de instandhouding is peilverhoging van de Broekloop noodzakelijk. Zoals ook beschreven in van bijlage 3 paragraaf 6c van het Inpassingsplan leidt de peilverhoging ten noorden van de A58 ook in het dal van de Broekloop ten zuiden van de A58 tot een waterpeilverhoging. De peilverhoging ten noorden van de A58 leidt ertoe dat de toekomstige GHG in de laaggelegen percelen langs de Broekloop ten zuiden van de A58 overwegend een GHG < 20 cm min maaiveld ontstaat. Daardoor is landbouwkundig grondgebruik ter plaatse niet meer mogelijk. Aangezien het dal van de Broekloop NNB-gebied is en onderdeel uitmaakt van de Natte Natuurparel worden er geen technische maatregelen uitgevoerd en zijn de huidige landbouwpercelen opgenomen in de selectie. Voor de aan het PIP aangrenzende gronden zullen technische mitigerende maatregelen worden genomen om eventuele wateroverlast van de woningen/tuinen en percelen te voorkomen. Daarnaast zal monitoring van de grondwaterstanden plaats vinden. Overigens zijn de gronden van indiener op basis van het geldend bestemmingsplan 'Buitengebied Alphen-Chaam 2010', inclusief de correctieve herziening mede bestemd voor het behoud, herstel en/of ontwikkeling van de hydrologische waarden in de kern van de natte natuurparel, dan wel in de bufferzone rondom de natte natuurparel.
--	--	--

4 PIP	Onvoldoende alternatievenonderzoek Indiener geeft aan dat, aangezien in de MER bij alternatief B uitdrukkelijk is overwogen dat de belangen van omliggende bestemmingen daaraan ondergeschikte zullen zijn, al is aangegeven dat deze belangen onvoldoende zijn meegewogen.	Alternatief B was inderdaad gericht op het behalen van het maximale effect van de voorgenomen maatregelen voor het hoofddoel (duurzaam behoud van de vochtige habitattypen), waarbij eventuele negatieve neveneffecten op de omgeving een ondergeschikte rol spelen. Alternatief A daarentegen was gericht op het realiseren van het hoofddoel, waarbij wateroverlast voor omliggende functies (wonen, landbouw en bosbouw) beperkt blijven. Vervolgens zijn alle milieueffecten alsmede het doelbereik van beide alternatieven beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Op basis van de resultaten van de effectbeoordeling is vervolgens een VoorKeursAlternatief (VKA) samengesteld, bestaande uit een combinatie van de alternatieven A en B. In paragraaf 7.2.1 in de MER is de keuze en bijbehorende maatregelen van het VKA nader verantwoord, waarbij in de afweging de wettelijke opgave met betrekking tot de instandhouding en uitbreiding van ecologisch waardevolle habitats in het projectgebied als uitgangspunt is genomen. Daarnaast zijn in de ontwerpplannen tevens de mitigerende maatregelen opgenomen om (mogelijk) voorzienbare negatieve effecten te voorkomen. Door de Commissie m.e.r. is bij toetsing van het MER geconcludeerd dat het rapport voldoende, inzichtelijke en navolgbare informatie bevat over de effecten van de plannen om een besluit te kunnen nemen over het inpassingsplan.
5 PIP/ PPWW	Mitigerende maatregelen, alternatieven en onderbouwing Voor belanghebbende is een individueel dossier opgesteld om mitigerende maatregelen ter voorkoming van wateroverlast ter plaatse te bespreken en voor te leggen. In beide onderzochte alternatieven (A en B) is vooral wateroverlast te verwachten op gronden van reclamant. Onderzoek van echte alternatieven is uitgebleven, zoals creëren van een	Anders dan wordt beweerd is wel degelijk onderzoek uitgevoerd naar alternatieven. Zoals onder antwoord 2 reeds beschreven is, komen de maatregelen in het plan voort uit het vastgestelde Natura2000 beheerplan 'Ulvenhoutse Bos' en bijbehorende PAS-gebiedsanalyse. Uit de in 2017 en 2018 uitgevoerde nadere studies en onderzoeken komt naar voren dat de achteruitgang van

	bufferzone tussen het natuurgebied met de daadwerkelijke peilopzet en de eigendommen van cliënten of het in beperkte mate uitvoeren van de herinrichtingsplannen. Bij de voorbereiding had nader gemotiveerd dienen te worden welke andere varianten voorhanden waren en waarom het plan in deze vorm tot stand is gekomen, onder verwijzing naar RvSt 23 december 2015 / 201502945/1/R1.	kwaliteit van habitattypen in het Ulvenhouts Bos nog niet gestopt is en duurzaam behoud nog niet is gegarandeerd. Hydrologische maatregelen binnen de grenzen van het Ulvenhoutse Bos zijn reeds opgenomen in het Bos- en Waterplan van Staatsbosbeheer en in uitvoering gegaan. De noodzakelijke maatregelen buiten het Ulvenhoutse Bos zijn uitgewerkt in onderhavige plannen. Uit de geohydrologische modelstudie (Arcadis, 2017) blijkt dat forse vernattingsmaatregelen in de directe omgeving van het bos nodig zijn om een kleine toename van de ondiepe kwel in het bos te bewerkstelligen. Deze maatregelen werken door verder van het bos af (beekdal van de Broekloop ten zuiden van de A58). Berekende maatregelen zijn peilverhoging in de Broekloop, St.-Annabosch en in het dal van de Broekloop (deels landbouwgebieden in NNB, deels eigendom SBB) (Antea groep, 2017 en Arcadis, 2017). Van de voorgestelde maatregelen in het Markdal en langs de Chaamse beek is geconcludeerd dat deze geen substantiële bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelen in het Ulvenhoutse Bos. De maatregelen in deze beekdalen hebben slechts een beperkt gunstig effect op kwelstroom in het Ulvenhoutse Bos (Antea groep, 2017 en Arcadis, 2017). Uit bovenstaande onderzoeken is gebleken dat er geen ander/ beter alternatief is waarin de doelen bereikt kunnen worden. Zoals ook beschreven in paragraaf 6c van bijlage 3 van het Inpassingsplan leidt de noodzakelijke peilverhoging in de Broekloop ten noorden van de rijksweg ook in het dal van de Broekloop ten zuiden van de Rijksweg tot een waterpeilverhoging. Voor de meeste bebouwing is de ligging voldoende hoog om geen wateroverlast te ondervinden. Er zullen technische mitigerende maatregelen worden genomen om eventuele voorzienbare wateroverlast van de woningen/tuinen te
--	--	--

		voorkomen. Daarnaast zal monitoring van de grondwaterstanden plaats vinden. De aangehaalde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 december 2015 (kenmerk ECLI:NL:RVS:201502945/1/R1) refereert aan een centrumlocatie, waarbij in casu de raad reeds voor vaststelling aangaf dat er sprake was van een reëel alternatief, dat bij de besluitvorming niet verder is afgewogen. Het betreft derhalve een onvergelykbare en in casu niet relevantie situatie.
6 PPWW	Locatiespecifieke bouwopnames Indiener geeft aan dat mitigerende maatregelen in het dossier van belanghebbende nog niet zijn geconcretiseerd. In de ontwerpplannen wordt aangegeven dat voorafgaande aan de uitvoering van de maatregelen een nulmeting wordt uitgevoerd en vastgesteld. Hierbij is volgens indiener geen rekening gehouden met het feit dat door de grondwaterstijging het gebied rondom het natuurgebied eveneens een hoger grondwaterpeil zal krijgen. Percelen van belanghebbende worden hierdoor nog natter. Op het moment dat vervolgens een droge zomer volgt zakt het grondwaterpeil te snel. Deze verschillen zorgen voor inklinking van de ondergrond, waardoor bouwwerken scheuren gaan vertonen. Belanghebbende verzoekt om duidelijkheid aan de voorkant door middel van locatiegericht onderzoek waarbij gebouwen en percelen worden opgenomen voorafgaand aan de uitvoering van het plan. Op pagina 42 van het ontwerp Projectplan Waterwet wordt de locatie van belanghebbende aangemerkt als kritische locatie voor inundatie. Daarmee wordt de vrees van indiener bevestigd. Een deel van de voor inundatie kritische percelen zou	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

	daarnaast niet zichtbaar zijn in het ontwerp Projectplan Waterwet. Het locatiegerichte onderzoek aan de voorkant dient een deugdelijke nul situatie op te leveren. Op het moment dat belanghebbende overlast ervaart van de maatregelen kan vervolgens worden terug gevallen op de nul situatie, onder verwijzing naar RvSt 3 oktober 2018 / ECLI:NL:RVS:2018:3225.	
7 PPWW	Mitigerende maatregelen Indiener geeft aan dat geen onderzoek is verricht naar de gevolgen van het plan ten aanzien van bodem, de opzetting van waterpeil, natuurlijke druk in de ondergrond en de hierdoor te verwachten toename van kwelwater uit het natuurgebied. Door het gebrek aan storende lagen ontstaat een directe verbinding tussen het natuurgebied en de percelen van belanghebbende. Het is voor indiener dan ook niet duidelijk waar de maatregelen, in concreto de drains en de watergang, op gebaseerd zijn. Daar komt bij dat belanghebbende de nu voorgestelde maatregelen reeds ruim voordat het plan ter inzage is gelegd heeft uitgevoerd. De mitigerende maatregelen zijn dan ook niet gericht op de maatregelen in het inpassingsplan en het projectplan. Indiener verzoekt om in de beantwoording van deze zienswijze concreet aan te geven hoe onderzoek is verricht naar de gevolgen van het plan voor de percelen van belanghebbende en hoe de werking van reeds aanwezige drains is beoordeeld zonder dat deze drains zijn ingemeten. Daarnaast moet indiener vaststellen dat er maatregelen worden getroffen op percelen van belanghebbende zonder dat daarvoor enige toestemming van belanghebbende is gevraagd.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.

8 PPWW	Aanleg kades Indiener merkt op dat naar verluidt besloten is om kades aan te leggen om zodoende overlast op landbouwpercelen en bouwkavels te voorkomen. Cliënten hebben er vooralsnog geen vertrouwen in dat de kades grondwaterstroming (kwel) tegenhouden en derhalve de kades geen oplossing vormen voor de overlast als gevolg van de peilopzet.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
9 PPWW	Overlast muggen Indiener geeft aan dat in de plannen geen aandacht is besteed aan de mogelijkheid van muggenoverlast. Uit ervaringen elders is gebleken dat muggenoverlast exponentieel kan toenemen als gevolg van het ontstaan van waterrijke gebieden met stilstaand water. Door vernattingmaatregelen worden waterbergingsgebieden en natuurterreinen meer en meer geschikte broedplaatsen voor steekmuggen en knutten. Uit de plannen blijkt evenwel niet dat hier rekening mee is gehouden. Ook is geen voorschrift opgelegd in het projectplan dat de noodzakelijke maatregelen ter voorkoming van muggenoverlast in het kader van rechtszekerheid juridisch borgt. De voorgenomen plannen zullen vanwege de verhoging van grondwaterstanden en het realiseren van watergangen een toename van muggen en bijbehorende overlast met zich mee brengen. De plannen zijn derhalve ook om deze reden in strijd met een goede ruimtelijke ordening.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW.
Consequenties voor het inpassingsplan De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

3. Aanbevelingen en reacties Commissie m.e.r. en Brabant Advies

3.1 Aanbevelingen

Commissie m.e.r.

De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële milieu-informatie bevat om over te gaan tot besluitvorming. De verderop beschreven wijzigingen, zowel vanuit de ingediende zienswijzen als ambtshalve wijzigingen, zijn naar mening van partijen niet zodanig ingrijpend, dat een aanpassing aan de MER noodzakelijk geacht wordt.

De Commissie m.e.r. heeft de volgende aanbevelingen:

1. De onzekerheid over doelbereik vanuit klimaatveranderingsscenario's aangeven;
2. Maatregelen en ontwikkelingen met betrekking tot het doelbereik;
3. De omvang van de tijdelijke toename van de stikstofdepositie (met het oog op andere projecten) aangeven;
4. In beeld brengen van de risico's voor de gunstige staat van instandhouding van de nu voorkomende beschermde soorten;
5. Een goede monitoring van de hydrologische situatie en de vegetatie afspreken om eventueel bij te kunnen sturen op maatregelen.

Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. is als bijlage 7 aan de toelichting van het Inpassingsplan toegevoegd.

Brabant Advies

Op 15 mei 2020 heeft Brabant Advies een advies uitgebracht over het ontwerp-inpassingsplan 'Ulvenhoutse bos'. Brabant Advies geeft complimenten voor het plan en heeft de volgende aandachtspunten meegegeven:

1. Complimenten voor het plan en blijf met een duidelijk en toegankelijk verhaal komen;
2. Handel vanuit een sense of urgency en kom met voorstellen voor terugdringen grondwateronttrekking en beregening;
3. Breng de relatie van diep en ondiep grondwater in beeld;
4. Verbinden met andere gebiedsontwikkelingen voor meer resultaat; genoemd worden de A58 en A27, recreatief gebruik en de stikstofaanpak;
5. Monitor de ontwikkelingen van klimaatverandering;
6. Leren van aanpak.

Het advies van Brabant Advies is als bijlage aan deze Nota van Zienswijzen "Inpassingsplan en milieueffectrapportage 'Ulvenhoutse Bos' " toegevoegd.

3.2. Reacties

Commissie m.e.r.

Ad 1)

De verwachting bestaat dat Nederland in de toekomst te maken krijgt met zowel heviger neerslag als langdurige perioden met droogte. Deze ontwikkeling is al gaande. In de MER is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd voor de maatregelen die in het ontwerpplan zijn opgenomen. Vermeld is: "Bij een toename van de piekneerslag en een toename van langdurige droge periode wordt door de planmaatregelen het negatieve

effect hiervan beperkt. Door de maatregelen treden deze negatieve gevolgen van klimaatverandering minder snel op. De vernattingsmaatregelen die middels het plan mogelijk worden gemaakt dragen alle bij aan een meer klimaat robuust systeem.”

De omvang van deze toekomstige klimaatverandering kan met scenario's worden berekend. Er zijn vele onzekerheden in deze scenario's, wat de exacte omvang van heftige buien of droogteperioden wordt is niet te voorspellen. Een kwantificering van wateroverlast is door het waterschap uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming-toetsing die in 2018 is uitgevoerd. De strategie om om te gaan met droogte wordt ontwikkeld in het kader van het Deltaprogramma en verschillende droogteonderzoeken waar het waterschap aan (mee)werkt.

De conclusie is dat het plan positieve gevolgen heeft voor de realisatie van klimaat robuuste watersystemen. Kwantificering van veranderingen en monitoring van de effecten is een reguliere taak van het waterschap en de provincie en uitvoering daarvan is ook gepland in de komende jaren. Aanvullende acties of besluiten zijn niet nodig.

Ad 2)

In het MER is aangegeven (par. 7.4) dat het doelbereik van de maatregelen en daarmee het realiseren van de juiste condities voor de instandhouding en verdere ontwikkeling van de typerende habitats, de komende jaren zal blijken uit monitoring van de abiotische factoren (grondwaterstanden, waterpeilen, waterkwaliteit) en van de vegetatie (kenmerkende soorten). Bestuurders hebben ook een fasering van de projecten afgesproken.

Het programma Natura2000 Ulvenhoutse Bos bestaat uit de volgende fasering:

1. Bos- en waterplan: dat is uitgevoerd in het bos zelf zodat de waterhuishouding in het bos geschikt is om de beoogde natuurdoelen te behalen;
2. Project Kwelherstel Ulvenhoutse Bos: waarbij urgente maatregelen worden uitgevoerd zoals in het PPWW zijn verwoord en enkele andere projecten op de rand van het bos worden uitgevoerd;
3. Het verleggen van de Leeuwerikloop is noodzakelijk om kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos te optimaliseren. Dat is onderkend en een project hiervoor wordt in 2020 gestart. Samenwerking met RWS i.v.m. de werkzaamheden aan de rijksweg is mogelijk. Als het rijksproject vertraagd, zal een apart project voor het verleggen van de Leeuwerikloop worden gestart;
4. Evaluatiefase waarin de effecten van de uitgevoerde projecten worden gemonitord en bijsturing mogelijk is;
5. Vervolgproject(en) die opgestart wordt (-en) zodra uit de evaluatie blijkt dat duurzaam behoud mogelijk niet gerealiseerd wordt, of als blijkt dat kwaliteitsverbetering in het watersysteem noodzakelijk is om de Natura2000 doelstellingen te realiseren.

Momenteel vindt onderzoek plaats naar de effecten van stikstof en naar de effecten van een verbreding van de rijkswegen bij knooppunt St.-Annabosch.

Conclusie is dat er is gekozen voor een langjarige gefaseerde aanpak. Deze aanpak is lopende. Aanvullende actie is het opstarten van project “verleggen Leeuwerikloop”. Ook kan uit het onderzoek t.b.v. het stikstofdossier een vervolgactie voortvloeien.

Ad 3)

Voor de uitvoering van maatregelen als beschreven in het Natura 2000-beheerplan hoeft géén vergunning te worden verkregen in het kader van de Wet Natuurbescherming (deze zijn vrijgesteld). Ook alle samenhangende maatregelen die noodzakelijk zijn om de natuurherstelmaatregelen uit te kunnen voeren (denk aan mitigerende maatregelen op particuliere erven die nat worden als gevolg van de natuurherstelmaatregelen) zijn niet vergunningplichtig.

Vandaar dat deze set van maatregelen in de projecten veelal niet in Aerius (rekenprogramma) wordt doorgerekend op de stikstofuitstoot. Wel worden er bij dit project randvoorwaarden opgenomen in de aanbesteding en gunning van de uitvoering van deze maatregelen. De aannemer moet aangeven hoe hij denkt de maatregelen uit te kunnen voeren met zo min mogelijk stikstof uitstoot.

Ad 4)

Jaarlijks monitort Floron een lijst van plantensoorten, die specifiek zijn voor het beekbegeleidend bos. De effecten van de uitvoering (grotendeels) worden geleidelijk zichtbaar is de verwachting. De achteruitgang blijkt gestopt en op een aantal locaties zien we vooruitgang. De waterpeilen in het bos hebben zich zodanig ingesteld dat we verwachten dat er verdere vooruitgang te zien zal zijn omdat het areaal met de milieus van de specifieke soorten weer aan het toenemen is. De uitvoering van de externe maatregelen zal dat zeer waarschijnlijk verder ondersteunen. Niettemin leveren de extreme seizoenen de laatste jaren nog wel wat risico's op. Dit is ook de reden dat we de komende jaren nog jaarlijks monitoren.

Ad 5)

Het hydrologisch meetnet is uitgebreid en daarnaast vindt er een "op het oog" monitoring in het bos plaats om te zien of de waterstanden zich op kritische momenten in het jaar (wintersituatie en rond 1 april) op de juiste niveaus hebben ingesteld. Aan de hand van deze beoordeling en de ontwikkeling van vegetaties in het bos, kunnen stuwpeilen zo nodig bijgesteld worden.

Brabant advies

Ad 1)

Conform het advies van Brabant Advies blijven we aandacht geven aan de zorgen van bewoners en ondernemers over mogelijk optredende wateroverlast door de hogere waterstanden. Hiervoor zijn mitigerende maatregelen en compensatieregelingen voorzien, zoals ook toegelicht in deze Nota van Zienswijzen.

Ad 2)

Wij zien de noodzaak om de plannen zo snel mogelijk ter hand te nemen en om ontwatering en beregening in de directe omgeving zo ver mogelijk terug te dringen. Deze aspecten maken, voor zover op dit moment mogelijk, deel uit van het plan en met ondernemers wordt actief gekeken naar mogelijkheden en alternatieven.

Ad 3)

In het kader van het PIP en de uitvoerende maatregelen zoals genoemd in het projectplan Waterwet is een uitgebreide MER studie uitgevoerd met alle noodzakelijke geohydrologische onderzoeken. De uitwisseling tussen de verschillende watervoerende pakketten is bekend. Maatregelen als het beperken en/of

verplaatsen van grondwateronttrekkingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening nabij het projectgebied blijven onze aandacht houden. Daarvoor zal ook afstemming gezocht worden met de gebiedspartners en, indien nodig, nader onderzoek worden uitgevoerd.

Ad 4)

Een aantal punten overstijgt de mogelijkheden en het doel van het PIP (uitvoering geven aan de herstelmaatregelen), maar passen wel in de context van een gebiedsgerichte benadering. Wij zijn op de hoogte van de ontwikkelingen met betrekking tot mobiliteit in de omgeving. Voor wat betreft de A58 is een m.e.r.-studie gaande waarbij de provincie nauw is betrokken. Ook andere mobiliteitsaspecten zijn in beeld. Ontwikkelingsmogelijkheden worden door het PIP niet uitgesloten. Initiatiefnemers van mobiliteitsprojecten dienen bij het onderzoek naar alternatieven en de besluitvorming rekening te houden met het dan vastgestelde PIP en Ppww van het Ulvenhoutse Bos.

Recreatief gebruik van het gebied en de omgeving heeft onze aandacht. Het PIP zelf is overigens niet gericht op het creëren van nieuwe recreatieve infrastructuur in het gebied. Met de gemeente en Staatsbosbeheer vindt overleg plaats om zgn. losloopgebieden te realiseren voor honden. Ook parkeren heeft onze aandacht, mede in relatie tot een horecaonderneming gelegen buiten het Natura2000 gebied. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol. In de Nota van Zienswijzen komt dit aspect terug.

Voor wat betreft de stikstofaankpak merken wij op dat in Noord-Brabant de gebiedsgerichte aanpak stikstof voorbereid. Zo worden er bronmaatregelen genomen om stikstofdepositie te verminderen. Naast het creëren van stikstofruimte wordt gekeken naar mogelijkheden in de zones rondom Natura2000-gebieden om het natuurherstel te versnellen en te intensiveren door b.v. het water- en bodemsysteem te herstellen. De in het provinciaal inpassingsplan opgenomen herstelmaatregelen voor de natuur betreffen de herstelmaatregelen in of ten behoeve van het Natura2000 gebied zelf.

Ad 5)

Brabant Advies geeft aan dat het van belang is om na te gaan of door de effecten van klimaatverandering (zoals extreme droogte en neerslag) aanpassingen in het natuurbeheer nodig zijn. Met de vernatting in het gebied wordt invulling gegeven aan het creëren van een stabiel en natter systeem, wat beter bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering en de bijbehorende droogte en inklinking. Klimaatverandering heeft waarschijnlijk invloed op de (grond)waterhuishouding in het plangebied. Omdat de ontwikkeling van het klimaat onzeker is, zijn ook de gevolgen hiervan voor het doelbereik nog niet goed te voorspellen. Het is niet uit te sluiten dat in de toekomst extra maatregelen nodig zijn om aan de projectdoelen te blijven voldoen, zoals het inlaten van gebiedsvreemd water. Zie hiervoor ook het MER en het toetsingsadvies van de commissie m.e.r.

Ad 6)

Voorliggend PIP is het vierde Natura 2000-inpassingsplan dat ter vaststelling aan Provinciale Staten wordt aangeboden. PS hebben eerder 'Leegveld te Deurne' (december 2018), 'herinrichting Oude Strijper Aa' (december 2019) en 'Natuurgebied Westelijke Langstraat' (maart 2020) vastgesteld. In voorbereiding zijn 'Kempenland-West, omgeving de Utrecht', en 'Tongelreep'. Voor al deze plannen geldt dat er een goede uitwisseling is – ook tussen waterschappen en de provincie – met ervaringen die in de concrete plannen worden opgedaan. Dat geldt zowel voor de vorm van communicatie als inhoudelijke aspecten.

4. Wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

Hieronder wordt per plan aangegeven of de ingekomen zienswijzen hebben geleid tot een aanpassing van de betreffende plannen en of sprake is van ambtshalve wijzigingen. Indien dit het geval is wordt tevens aangegeven wat concreet is gewijzigd.

4.1 Provinciaal Inpassingsplan

De kenbaar gemaakte zienswijzen leiden niet tot aanpassingen van het ontwerp van het Provinciaal Inpassingsplan. Ook is er geen sprake van ambtshalve wijzigingen.

4.2 Projectplan Waterwet

Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van zienswijzen 'Kwelherstel in het Ulvenhoutse Bos' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.

Bijlagen

Bijlage 1: Advies BrabantAdvies

Provincie Noord-Brabant

College van Gedeputeerde Staten
T.a.v. mevrouw I. Cortenbach,
programmamanager Milieu en Energie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

DATUM:

15 mei 2020

KENMERK:

2020.05.15/SW

ONDERWERP:

Advies MER/PIP Ulvenhoutse Bos

Geacht College,

De Provinciale Raad voor de Leefomgeving (PRL) heeft een toegewezen taak in het adviseren over MER-projecten in de provincie Noord-Brabant.

In dat verband hebben wij uw verzoek ontvangen (d.d. 2 maart jl.) om te adviseren over het MER/PIP Ulvenhoutse Bos.

De PRL adviseert:

- ▶ omdat dit project in de regio consequenties heeft voor de leefomgeving, ruimtelijk, milieukundig en sociaal;
- ▶ met een integrale blik en afweging door kennis en netwerken van de verschillende domeinen van BrabantAdvies te betrekken;
- ▶ op hoofdlijnen vanuit een Brabantse scope. Zij kijkt hierbij breder dan alleen naar milieueffecten;
- ▶ als vervolg op de advisering over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van juni 2019.

Na bestudering van het MER hebben we de volgende met elkaar samenhangende aandachtspunten.

1. COMPLIMENTEN VOOR HET PLAN

Allereerst onze complimenten voor de veelzijdigheid van het plan. Hoewel het een complex onderwerp betreft, is het gelukt maatregelen compact in beeld te brengen. De betreffende ingrepen in het bossysteem staan bovendien helder verwoord. Ook hebben we waardering voor de uitgebreide communicatie waarbij bewoners, grondeigenaren en gebruikers van het gebied meegenomen zijn met het hoe en wat van de plannen voor het Ulvenhoutse Bos. Blijf dat ook de komende tijd op een toegankelijke manier doen, zeker naar bewoners en grondeigenaren vanwege de impact van ingrepen op onder meer tuinen en landbouwpercelen.

2. HANDEL VANUIT EEN 'SENSE OF URGENCY' EN KOM MET VOORSTELLEN VOOR TERUGDRINGEN GRONDWATERONTTREKKING EN BEREGENING

Het Ulvenhoutse Bos is volgens ons een 'sense of urgency' gebied. Een proactieve houding van de stakeholders is gewenst. Als er niet snel gehandeld wordt, dreigt een onomkeerbaar proces van degradatie van met name het eiken haagbeukenbos. Wij bevelen daarom aan zo snel mogelijk actie te ondernemen en met name ingrepen in het hydrologisch systeem snel door te zetten. Door het hydrologisch systeem te versterken, wordt voorkomen dat verdroging optreedt, wat tot verdergaande verzuring leidt met alle gevolgen van dien. Doe voorstellen om ontwatering en beregening in de directe omgeving zo ver mogelijk terug te dringen en help ondernemers met het zoeken naar alternatieven.

3. BRENG RELATIE VAN DIEP EN ONDIEP GRONDWATER IN BEELD

Er is al veel hydrologisch onderzoek gedaan in het kader van dit plan. We benadrukken in dit verband dat inzicht nodig is in de relatie en interactie tussen de verschillende watervoerende pakketten en de beïnvloedingszones die horen bij het ondiepe pakket. Dit punt adresseren we vanwege zorgen over de huidige grondwateronttrekkingen. Die onttrekkingen hebben een significante invloed op het watersysteem (met effecten als verdroging en het wegvallen van de kweldruk) met negatieve effecten op de instandhouding van het Natura 2000 gebied. Het regenwater moet de grondwatervoorraad aan kunnen vullen en gedurende de verblijftijd in de bodem de ionen voor kalkrijke kwel op kunnen nemen. Vragen waarop een antwoord zou moeten komen zijn: vindt er een uitwisseling tussen de verschillende watervoerende pakketten plaats, hoe sterk is die uitwisseling, hoe sterk is de buffercapaciteit van de carbonaatleverende bodemlagen en kan het diepere grondwater hieraan mede een bijdrage leveren? Totdat het inzicht er is, bevelen wij aan 'geen spijt'-maatregelen te treffen en een restrictief beleid (inclusief handhaving en verhelderende communicatie) te voeren voor wat betreft wateronttrekkingen ter plaatse.

4. VERBIND MET ANDERE GEBIEDSONTWIKKELINGEN

Voor de **nabijgelegen A58** (Knooppunt Sint Annabosch) is een apart ruimtelijk proces gaande. Zijn hiermee nog functionele koppelingen te leggen, is er oog voor overlappende effecten? In hoeverre is het aan de orde te anticiperen op effecten van toekomstige ruimtelijke plannen zoals de mobiliteitsontwikkeling in het zuidelijk deel van de A27? Zorg waar nodig voor voldoende afstemming.

Het is van belang aandacht te hebben voor mogelijk toenemend **recreatief gebruik** van het gebied en mogelijke neveneffecten hiervan op de natuurwaarden van het bos. Een toename is te verwachten, zeker ook bij de verwachte bevolkingsgroei van het omliggende gebied, met name van Breda. We refereren in dit verband aan de regulering van recreatief gebruik ter bescherming van natuur in delen van de Loonse en Drunense duinen.

In onze advisering op de NRD (van juni 2019) hebben we de optie benoemd van het betrekken van aangrenzende zones vanwege de herstelambities van natuur- en waterkwaliteit van het plan. In het verlengde hiervan vragen wij verbinding te leggen met de **stikstofaanpak**, bijvoorbeeld in relatie tot het voorziene uitkopen van veehouderijbedrijven in de nabijheid van Natura 2000 gebieden.

5. BETREK ONTWIKKELINGEN VAN KLIMAATVERANDERING

Wij bevelen aan de vinger aan de pols te houden van de ontwikkelingen van klimaatverandering en de mogelijke consequenties voor het gebied zoals de huidige droogteperiode. Wanneer (inter)nationale klimaatdoelstellingen niet gehaald worden, kan dit leiden tot een grotere impact op het plangebied dan voorspeld. Dit zal vervolgens een groter beroep doen op klimaatadaptatie om de habitat van het gebied te behouden.

6. LEER VAN AANPAK

Het is van belang kennis en ervaringen van de aanpak en inzet van hydrologische maatregelen in het Ulvenhoutse Bos actief te delen met betrokken stakeholders, maar ook met andere waterschappen en waterbedrijven. Zodat daarvan geleerd kan worden voor toepassing in andere gebieden zoals bij de Tongelreep, Kempenland West en ook elders in het land.

Wij wensen u succes met de uitwerking van de plannen en hopen u hiermee naar voldoening te hebben geadviseerd.

Met vriendelijke groet

Pieter van Geel

BrabantAdvies,
voorzitter Provinciale Raad voor de Leefomgeving

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl